
PLA D'ESPAYS D'INTERÈS NATURAL

Miquel Figueras i Xuclà
Alcalde de Cadaqués

Quan vaig ésser convidat a participar en la taula rodona per a debatre i exposar ses meves opinions arran de l'aplicació des PEIN a Catalunya, la incidència i la problemàtica que genera i pot generar aquest Pla, em vaig sentir atret ràpidament i alhora agraït a la Societat Catalana d'Orde-nació del Territori per haver-me convidat.

Pensin que la zona on està situat Cadaqués és, avui en dia, un des ses espais naturals més interessants i encara més ben guardats de sa costa Mediterrània.

Jo, com a alcalde de Cadaqués, ben segur que puc reflectir i manifestar la incidència del PEIN en es meu entorn, que és Cadaqués i cap de Creus. M'hauré de concretar en aquest espai, que és el que conec i visc. Espero que ho comprendreu.

Quan l'Administració catalana, per mitjà des Departament de Política Territorial i Obres Públiques, va tramitar aquest Pla Especial, crec que va tenir pocs contactes i consultes prèvies a sa redacció des Pla amb es diferents ajuntaments afectats.

Si tenim en compte la importància d'aquest document, valia la pena consensuar-lo al màxim, ajustant-lo als Plans Generals vigents, amb un diàleg previ per tal d'evitar recursos i impugnacions innecessaris, ja que crec que, en general, tots hi estem d'acord; la necessitat d'aquest pla és clara, salvant es matisos d'àmbit i de competències, que, després de polir ses arestes existents, serà una eina de treball i de referència per protegir es nostre entorn.

Puc assegurar-vos que cap municipi vol que l'especulació destrueixi la naturalesa. El concepte que ses ajuntaments i alcaldes són es pitjors de-predadors des propis entorns és equivocacat. Per exemple, a Cadaqués, en temps passat, si ses alcaldes i es consistoris haguessin volgut ara tot esta-ria molt degradat i massificat.

Com a concepte general, es PEIN a Cadaqués, l'hem valorat positivament i el creiem necessari. Però volem que sigui realista, que no es quedi solament en un document. També entenem i exigim que no es limiti a prohibir, sinó que ens ha de donar solucions, la qual cosa vol dir que es PEIN s'ha d'ajustar principalment al municipi, a s'orografia, climatologia i a la realitat social de s'espai a protegir. No és suficient un pla que prohibeixi i que no doni solucions.

Ara, ja concretant en l'entorn des meu poble i des cap de Creus, cal fer-nos una reflexió del tot necessària i lògica.

El fet de prohibir, per protegir, en una de ses zones de més alt risc de foc a Catalunya comporta que es cap de Creus cada any cremi i que la naturalesa no pugui prosperar i avançar. A partir que es monjos de Sant Pere de Rodes van tallar tota sa vegetació de ses muntanyes per es seu lucre i fruit, i també després de cent sis anys que sa fil·loxera va matar totes ses vinyes, es cadaquesencs van deixar de treballar la terra, dura, feréstega i poc generosa des cap de Creus. Tota sa vegetació, tamons, brucs, líquens cadecs i altres espècies —tan animals com vegetals— són destruïdes pel foc: per exemple, aquest any 1992 hi haurà foc amb tota seguretats, puix aquesta primavera ha plogut i ses herbes arriben a l'alçada del pit.

Ara vull fer-vos a tots una pregunta a mena de reflexió: què ens cal i val més, es cap de Creus protegit i cada any cremat o deixar fer quelcom sota control (com per exemple ses petites cabanes) i protegir així, i també regenerar, la naturalesa i es verd que ara no tenim? Si anem ara a cap de Creus veurem, pel camí, com ses petites àrees de verd que ara existeixen totes tenen una construcció, que és l'aliciant per fer retornar a ses autòctons a cultivar i regenerar es seus olivar i netejans així tot l'entorn, que és en definitiva es que evita que es foc acabi desertitzant, d'una manera definitiva, tot es terme municipal de Cadaqués.

Creiem es de Cadaqués i, sobretot, es meu consistori, que es PEIN és necessari; però que ha de superar ses mancances i l'esperit de recuperar tot el perdut, que també ha de donar solucions i ha d'incentivar que l'autòcton torni a interessar-se per es vells costums perduts (el cultiu de s'olivera, de nou i, com motiu especial, recobrar ses vinyes); la qualitat des vins del cap de Creus —d'una fortalesa i consistència úniques— juntament amb la gran qualitat de l'oli poden ésser motius suficients per recuperar el verd des terme municipal i, a l'ensem, un motiu de qualitat en denominació d'origen d'aquests productes, que anys passats ho foren.

La diversificació de s'oferta turística, que és es nostre principal *modus vivendi*, no ha d'estar renyit amb la protecció de l'entorn. Es PEIN ha d'èsser l'eina integradora de tot aquest futur de protecció, regeneració i convivència, crec que tot això és possible i crec, fermament, que és necessari del tot. No hi ha ningú més interessat en protegir el seu propi habitat i entorn que ses persones que hi viuen, però es propi entorn ha d'èsser capaç d'assumir es creixement natural des poble.

Cadaqués té 25 km² de terme i, més o menys, el vint per cent d'aquesta extensió és es nucli urbà, inclòs es sòl urbà i urbanitzable programat. També actualment, el cent per cent des territori està protegit pel Decret des Parlament que el declara d'interès paisatgístic i cultural. També es nostre Pla General, Pla general molt jove (és de l'any 1986), imposa una protecció en diferents graus que garanteix es control de l'entorn i, encara amb caire més restrictiu, solament el quatre per cent del territori. Té una densitat màxima de 1,58 m²/m d'edificabilitat, la resta fins al vint per cent es va reduint en parcel·les que van de 600 m² a 10.000 m², que doneu una densitat d'habitants per hectàrea ínfima.

Aquestes dades vénen a demostrar l'esperit des Pla General, que encaixa amb el des PEIN. Des de la perspectiva des nostre poble i coneixedors de la problemàtica que ens envolta, veiem es nostre futur compromès del tot amb la protecció de la naturalesa; però pensem que aquesta no ha d'estar renyida amb es progrés. Ben segur que l'ecologia costa diners i que fer complir es PEIN encarà en costarà més. S'haurà de cercar la fórmula per reconduir els espais protegits, deixant exercir certes activitats que el facin operatiu i assumible per ses administracions i ses habitants de la zona. Canviem el «prohibir per protegir» sense regenerar, pel «regenerar per protegir» sota el control des PEIN.

Sa nostra pretensió, d'acord amb sa Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, és sa de fomentar i incentivar per recuperar de nou el cultiu de ses vinyes i ses olivars, que sens dubte permetrà regenerar la naturalesa del cap de Creus. No ens plantegem recuperar aquests cultius com a forma de vida principal, sinó com a complement del turisme, i pensem que pot ésser un atractiu a doble vessant. Si ses administracions incentivem la recuperació d'aquestes activitats, farem un gran favor a la naturalesa i a l'entorn tan degradat i erosionat. La manca de vegetació fa que ses fortes pluges arrossequin muntanya avall tota la terra que es nostres avantpassats van lograr mantenir-hi amb bancals i feixes (en es forts pendents de ses muntanyes del cap de Creus), amb un treball d'artistes, amb parets de pedres, clopers, clavegueres, escales, etc. Encara ara són l'admiració de ses noves generacions.

Els diners que haurem d'esmerçar per a la protecció des nostre entorn han d'utilitzar-se d'una manera racional i correcta. Desenvolupar aquestes activitats dintre de ses espais protegits del PEIN serà la millor manera de justificar-ho, sobretot en aquest indret tan interessant i tan feréstec, però únic i meravellós.

Saludem i donem la benvinguda al PEIN. Però li demanem la coherència i la capacitat per assumir es repte plantejat a Cadaqués i a tot el país.

No deixem passar l'avinentesa!